

Målnummer:	UM12506-19	Avdelning:	1
Avgörandedatum:	2020-09-03		
Rubrik:	Även om en utlänning endast uppehåller sig i landet när han eller hon arbetar kan kravet på vistelse i 5 kap. 10 § utlänningslagen vara uppfyllt. Tidsbegränsat uppehållstillstånd kan därför beviljas en utlänning som är bosatt utomlands men dagpendlar till Sverige för att arbeta.		
Lagrum:	• 2 kap. 5 § och 7 §, 5 kap. 10 § samt 6 kap. 1 § och 2 a § utlänningslagen (2005:716)		
Rättsfall:	•		

REFERAT

GF, som är medborgare i USA, var under perioden 13 februari 2016 till och med 13 februari 2018 beviljad uppehålls- och arbetstillstånd på grund av arbete. Den 8 februari 2018 ansökte han om förlängning av sitt uppehålls- och arbetstillstånd.

Migrationsverket skickade i mars 2018 ett meddelande till GF i vilket Migrationsverket efterfrågade information om han, som enligt inskickade uppgifter bodde i Danmark och pendlade till Sverige, avsåg att flytta till Sverige eller om han avsåg att fortsätta att pendla. GF svarade att han skulle fortsätta att bo i Danmark och pendla till Sverige. Vidare uppgav han att han hade pendlat till Sverige från Danmark under de senaste två åren.

Migrationsverket avlog den 10 oktober 2018 GF:s ansökan om uppehålls- och arbetstillstånd. Som skäl för beslutet angav Migrationsverket i huvudsak följande. GF har inte sin dygnsvila i Sverige utan i Danmark. Han har inte för avsikt att vistas här mer än under arbetstid, övrig tid avser han att vistas i Danmark. Han har utvandrat från Sverige sedan tre år tillbaka och har inte för avsikt att bo i Sverige. Det saknas därför anledning att bevilja honom uppehållstillstånd. Eftersom han redan vistats i Sverige i mer än tre månader krävs att han har ett uppehållstillstånd. Då han inte har sin dygnsvila i Sverige har han inte rätt till fortsatt uppehållstillstånd. Han kan därför inte heller beviljas arbetstillstånd.

GF överklagade beslutet och yrkade att han skulle beviljas uppehålls- och arbetstillstånd i enlighet med sin ansökan. Till stöd för sin talan förde han fram bl.a. följande. Av 5 kap. 10 § utlänningslagen (2005:716) framgår inte att ett uppehållstillstånd är villkorat av att den sökande ska vara bosatt i landet eller tillbringa sin dygnsvila här. I både 2 kap. 5 § och 5 kap. 10 § utlänningslagen är förutsättningen för uppehållstillstånd att sökanden vistas i landet och lagrummen ger inte något uttryck för att kravet på uppehållstillstånd skulle kräva att man tillbringar sin dygnsvila i Sverige.

Förvaltningsrätten i Malmö, migrationsdomstolen (2019-07-09, ordförande Ohlsson), avlog överklagandet och anförde bl.a. följande. Begreppet vistelse i svensk språkdräkt syftar på något annat än dagliga pendelresor till arbete. Vistelse som den tolkas i exempelvis folkbokföringssammanhang har med en mer stadigvarande bosättning att göra, såsom att skaffa ett boende i hela dess mening med bostad, övernattning m.m. Ordalydelsen i 2 kap. 5 § utlänningslagen stöder också denna tolkning. Det går inte att dagligen resa in och ut ur Sverige för att bedömas vistas här i 5 kap. 10 § utlänningslagens mening. Vistelsebegreppet måste bedömas lika i båda nämnda lagrum.

GF överklagade domen och yrkade att Migrationsöverdomstolen skulle bevilja honom ett förlängt uppehålls- och arbetstillstånd. Han förde fram bl.a. följande. Han har under hela anställningen bott i Köpenhamn tillsammans med sin familj och pendlat till Malmö för att utföra sitt arbete. Migrationsverkets skäl för avslag, dels att han inte tillbringar sin dygnsvila i Sverige, dels att det måste finnas en avsikt att vistas i Sverige mer än under arbetstid, innebär att helt nya rekvisit införs för bedömningen av om en tredjelandsmedborgare kan beviljas uppehållstillstånd. Varaktigheten av vistelsen i Sverige kan spela roll i fråga om permanent uppehållstillstånd, men saknar i övrigt betydelse förutom att en skillnad görs på vistelser på mer eller mindre än tre månader. Av den anledningen kan något krav på dygnsvila och bosättning inte uppställas enligt utlänningslagen, eftersom krav på uppehållstillstånd finns redan efter tre månaders vistelse och där vistelser anses vara varje dag eller del av dag som en tredjelandsmedborgare befinner sig i Sverige. Det saknas därmed koppling mellan vistelsebegreppet i 2 kap. 5 § och 5 kap. 10 § utlänningslagen och begreppet bosättning och dygnsvila i folkbokföringslagen (1991:481). Påståendet om att han spenderar mer tid i Danmark är inte korrekt eftersom han arbetar 100 procent av sin arbetstid i Sverige. Oavsett saknas grund för påståendet att hans tid i Danmark skulle ha betydelse för en vanlig förlängningsansökan.

Migrationsverket ansåg att överklagandet skulle avslås och förde fram bl.a. följande. Utlänningslagen innehåller inte något uttryckligt krav på bosättningsavsikt för ett tidsbegränsat uppehållstillstånd. Det framstår dock som rimligt att kräva att GF har för avsikt att bo i Sverige, det vill säga tillbringa sin dygns- eller nattvila här, för att uppehållstillstånd ska kunna beviljas. Den tid som han kommer att vistas i Sverige understiger i detta fall den tid som han kommer att tillbringa i Danmark, då inresor och utresor från Sverige sker i samband med resor till och från arbete. Uppehållstillstånd bör då inte beviljas.

Kammarrätten i Stockholm, Migrationsöverdomstolen (2020-09-03, Linder, van der Stad, referent, och L Axelsson / föredragande Vinterskog), yttrade:

1. Frågan i målet

Frågan i målet är om en tredjelandsmedborgare som inte är bosatt i Sverige men som dagpendlar hit för att arbeta kan beviljas uppehållstillstånd för arbete här.

2. Tillämpliga bestämmelser

En utlänning som vistas i Sverige i mer än tre månader ska ha uppehållstillstånd (2 kap. 5 § utlänningslagen).

Ett tidsbegränsat uppehållstillstånd får beviljas en utlänning som önskar vistas här i landet för arbete, studier, besök eller för att bedriva näringsverksamhet (5 kap. 10 § utlänningslagen).

Av 2 kap. 7 § utlänningslagen framgår att arbetstillstånd är ett tillstånd att arbeta i Sverige. En utlänning som ska arbeta i Sverige på grund av anställning här eller utomlands ska ha arbetstillstånd.

Vidare framgår av 6 kap. 1 och 2 a §§ utlänningslagen, såvitt är av intresse i detta mål, att ett arbetstillstånd ska ges för viss tid, att det inte får ges för längre tid än två år och att den sammanlagda tillståndstiden får vara högst fyra år. Om det finns särskilda skäl får dock den sammanlagda tillståndstiden vara högst sex år.

3. Migrationsöverdomstolens bedömning

GF har tidigare beviljats ett tidsbegränsat uppehålls- och arbetstillstånd. Det rör sig alltså nu om en förlängning av hans uppehålls- och arbetstillstånd.

Den omständigheten att GF endast uppehåller sig i Sverige när han arbetar aktualiserar frågan om han kan anses uppfylla kravet på vistelse enligt 5 kap. 10 § utlänningslagen för att kunna beviljas ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för arbete. Begreppet vistelse förekommer på olika ställen i utlänningslagen. Av bestämmelsen i 5 kap. 10 § utlänningslagen framgår att uppehållstillstånd får beviljas en utlänning som önskar vistas här i landet för arbete, studier, besök eller för att bedriva näringsverksamhet.

Frågan är då om bestämmelsen om uppehållstillstånd för arbete innefattar ett krav på att utlänningen ska vistas i Sverige i en sådan omfattning att han eller hon kan anses bosatt här eller att denne ska tillbringa sin dygnsvila här för att tillståndet ska kunna beviljas. Av betydelse för denna bedömning är syftet med reglerna om arbetskraftsinvandring.

När de nya reglerna om arbetskraftsinvandring infördes 2008 konstaterades i förarbetena till dessa att genom att underlätta rekryteringen av arbetskraft från tredje land förbättras möjligheterna att rekrytera personer med rätt kompetens, flaskhalsar på arbetsmarknaden kan undvikas, arbetsgivare får ökade möjligheter att expandera och skapa fler jobb och denna utveckling kommer att ha en positiv ekonomisk betydelse för såväl offentliga som privata arbetsgivare samt gynna landets ekonomi (prop. 2007/08:147 s. 53). Riksdagens socialförsäkringsutskott uttalade vidare i detta ärende att en ökad arbetskraftsinvandring kan bidra till Sveriges utveckling och välbefinnande och att ge ökade möjligheter till arbetskraftsinvandring är helt nödvändigt för att möta Sveriges framtida behov av arbetskraft (2008/09:SfU3 s. 16 och 17).

År 2009 fick en parlamentarisk kommitté i uppdrag att bl.a. kartlägga migranters rörelsemönster, analysera om och hur ökad rörlighet kan bidra till positiva effekter i Sverige och redovisa vilka förutsättningar som finns för s.k. cirkulär migration till och från Sverige. Kommitténs förslag resulterade i ett antal förändringar i regelverket som syftade till att underlätta personers ökade rörlighet till och från Sverige och främja rörlighetens positiva inverkan på utveckling. I förarbetena uttalades då bl.a. följande. Den traditionella uppfattningen att migration handlar om förflyttningar från en plats till en annan, där migranten avser att bosätta sig permanent, har visat sig allt mer otillräcklig för att beskriva vår tids migrationsmönster. Begreppet cirkulär migration beskriver människors rörelser mellan länder som kan vara tillfälliga eller mer permanenta och som kan bidra positivt till utvecklingen för alla inblandade. Mot bakgrund av den ökade globala migrationen och de utvecklingseffekter som migration kan bidra till finns ett behov av en politik som bättre tar tillvara den globala migrationens möjligheter. En svensk politik för cirkulär migration bör därför underlätta rörlighet och motverka inläsnings effekter. (Prop. 2013/14:213 s. 16–18.)

Enligt Migrationsöverdomstolen framgår det av dessa uttalanden att lagstiftarens främsta syfte med reglerna om arbetskraftsinvandring är att tillgodose behovet av arbetskraft och att underlätta rörligheten för denna. Av andra uttalanden i propositionen (s. 30) framgår vidare att lagstiftaren anser att det ska vara möjligt att förlänga ett arbetstillstånd även för en utlänning som inte har för avsikt att bosätta sig i Sverige.

Dessa uttalanden i fråga om arbetstillstånd bör även kunna ge ledning för bedömningen av om ett tidsbegränsat uppehållstillstånd för arbete ska beviljas i detta fall. Eftersom syftet med regelverket är att förbättra möjligheterna att rekrytera arbetskraft till Sverige anser Migrationsöverdomstolen att det inte finns någon anledning att kräva att utlänningen också har för avsikt att bosätta sig här i landet. Inte heller anser Migrationsöverdomstolen att det finns ett krav på att utlänningen ska tillbringa sin dygnsvila här vid bedömningen av om ett sådant tillstånd ska beviljas. Även om en utlänning endast uppehåller sig i landet när han eller hon arbetar kan alltså kravet på vistelse i 5 kap. 10 § utlänningslagen vara uppfyllt.

GF dagpendlar till Sverige för att arbeta och vistas därmed här i sådan omfattning att kravet på vistelse i 5 kap. 10 § utlänningslagen är uppfyllt. Migrationsverket har inte prövat om övriga förutsättningar för att bevilja honom ett förlängt arbetstillstånd är uppfyllda. Målet ska därför visas åter till Migrationsverket för prövning av om det i övrigt finns förutsättningar för att bevilja GF ett förlängt uppehålls- och arbetstillstånd.

Migrationsöverdomstolens avgörande. Migrationsöverdomstolen upphäver migrationsdomstolens dom och Migrationsverkets beslut samt visar målet åter till Migrationsverket för fortsatt handläggning.

Sökord:

Litteratur: Prop. 2007/08:147 s. 53; Prop. 2013/14:213 s. 16-18 och 30;
bet. 2008/09:SfU3 s. 16-17
